

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 496/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Miroslavom Bachyncom, Podbiel 177, proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č. k. 7C/28/2022-129 z 10. júla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7C/28/2022-129 z 10. júla 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť.

2. Podľa čl. XI bodu 4 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 v znení jeho dodatku č. 2 z 27. septembra 2023 (ďalej len „rozvrh práce“) bola predmetná vec, pôvodne pridelená sudkyňi spravodajkyňi Jane Laššákovej, pridelená sudcovi spravodajcovi Ivanovi Fiačanovi, ktorý sa v súlade s čl. II bodom 3 rozvrhu práce stal členom druhého senátu ústavného súdu.

3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že na okresnom súde bolo vedené konanie pod sp. zn. 7C/28/2022, v ktorom sa celkom 54 žalobcov domáhalo od sťažovateľa ako žalovaného zaplata sumy 2 933,10 eur. Žalovaná suma v súčte predstavovala dlžné nájomné, ktoré žalobcovia požadovali od sťažovateľa za užívanie nehnuteľnosti v ich podielovom spoluvlastníctve.

4. Žalobcovia 21. februára 2023 navrhli zmenu žalobného návrhu, ktorý upravili tak, že presne identifikovali čiastkové dlžné sumy vo vzťahu ku každému jednotlivému žalobcovi.

5. Na pojednávaní 22. februára 2023 okresný súd najprv zmenu žalobného návrhu pripustil a následne z dôvodu späťvzatia žaloby konanie zastavil. Náhradu trov konania priznal sťažovateľovi v rozsahu 100 %.

6. Následne právny zástupca sťažovateľa okresnému súdu doručil vyčíslenie trov konania v celkovej výške 4 434,06 eur. Pri výpočte náhrady trov konania sťažovateľ vychádzal z toho, že po pripustení zmeny žaloby je potrebné výšku trov konania určiť podľa § 10 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) vo vzťahu ku každému žalobcovi a ním požadovanej sumy jednotlivo.

7. Okresný súd prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka uznesením č. k. 7C/28/2022 z 19. apríla 2023 (ďalej len „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) rozhodol tak, že sťažovateľovi priznal náhradu trov konania v sume 674,53 eur. Vyšší súdny úradník pri rozhodovaní o výške trov postupoval v zmysle § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., pričom vychádzal z tarifnej hodnoty 2 933,10 eur. Za základnú sadzbu tarifnej hodnoty za jeden úkon právnej služby v zmysle uvedeného určil sumu 111,21 eura. K tomu prirátal režijný paušál v sume 11,63 eur za 3 úkony právnej služby v roku 2022 a 12,52 eur za 1 úkon v roku 2023, náhradu za stratu času a hotových výdavkov, daň z pridanej hodnoty a napokon aj náhradu za zaplatený súdny poplatok.

8. Proti uvedenému rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej namietal nedostatočné odôvodnenie uznesenia vyššieho súdneho úradníka. Svoj postoj o nesprávnom postupe pri výpočte náhrady trov odôvodnil tým, že žalobcovia svoje nároky uplatnili samostatne, pretože nie sú združení v pozemkovom spoločenstve. Sťažovateľ zdôraznil, že okresný súd pripustil zmenu žaloby, čím došlo k zmene predmetu konania.

9. Okresný súd napadnutým uznesením sťažnosť zamietol. V odôvodnení napadnutého uznesenia citoval § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. a zdôraznil, že žalobcovia žiadali, aby okresný súd uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť im sumu 2 933,10 eur. Z uvedeného potom vyplýva, že vo vzťahu k určeniu tarifnej hodnoty je bez právneho významu, akým spôsobom bola neskôr žaloba zmenená.

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstate zopakoval svoje výhrady, ktoré okresnému súdu predostrel už v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Okrem toho namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia, čo sa prejavuje najmä v tom, že výrok uznesenia o zastavení konania nie je v súlade s výrokom o trovách konania, v ktorom sú žalobcovia zaviazaní spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy konania.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), práv majetkového charakteru (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) a práva na právnu pomoc v súdnom konaní (čl. 37 ods. 2 listiny) napadnutým uznesením okresného súdu.

12. Sťažnostné námietky smerujú proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške trov konania. V nadväznosti na to považuje ústavný súd za žiaduce poukázať na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasť súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017). Ústavný súd už v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, a to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky (II. ÚS 82/09, I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018) a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010, IV. ÚS 513/2018, I. ÚS 368/2023).

13. Ústavný súd dospel k záveru, že o žiaden z týchto prípadov v danej veci nejde. Okresný súd, aplikujúc a riadne interpretujúc príslušné zákonné ustanovenia Civilného sporového poriadku, ako aj ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z. z., dostatočne jasne a relevantne vysvetlil svoj postoj k premenným rozhodným pre vyčíslenie trov konania. Napriek úspornosti odôvodnenia napadnutého uznesenia sa ako postačujúci v okolnostiach veci javí aj spôsob, akým okresný súd reflektoval na tvrdenia, ktoré sťažovateľ uviedol v rámci sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka. Ústavný súd nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia okresného súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti.

14. Na určenie tarifnej hodnoty a tým aj základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je rozhodujúci okamih začatia poskytovania právnej služby. K tomuto okamihu je potrebné zisťovať cenu veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka. Žalobcovia vymedzili predmet konania žalobným návrhom z 31. decembra 2021 tak, že navrhli: „*Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom 1/ až 54/ istinu vo výške 2.933,10 EUR...*“ I keď neskôr podaním z 21. februára 2023 navrhli zmenu žalobného petitu v tom, že pre každého žalobcu konkretizovali požadovanú čiastku, je potrebné prihliadať aj na skutočnosť, že k zmene výslednej sumy nedošlo. Nie sú bez významu ani tie okolnosti, že k samotnému prejednávaniu veci z dôvodu späťvzatia nedošlo, a tiež na to, že šlo o spoločnú žalobu viacerých žalobcov, teda právny zástupca sťažovateľa nerobil samostatne 54 úkonov proti každému žalobcovi zvlášť (nepodal 54 odporov či vyjadrení). Z odôvodnenia namietaného rozhodnutia vyplýva jasný právny záver okresného súdu, a to v spojení s jasným a rozhodujúcim argumentom. Takýto argumentačný prístup v akcesorickej otázke náhrady trov konania, osobitne v otázke ich výšky, nemožno považovať za ústavne neudržateľný, nespravodlivý či taký, ktorý by popieral zmysel a účel označených práv sťažovateľa.

15. Skutočnosť, že okresný súd v napadnutom uznesení zaujal právny názor, s ktorým sa sťažovateľ nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti

tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 80/2021). Ako už bolo uvedené, podľa názoru ústavného súdu sa okresný súd v napadnutom uznesení takéhoto výkladu či aplikácie zákonného predpisu nedopustil.

16. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením okresného súdu a namietaným porušením základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 37 ods. 2 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu. Preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu